OTTO HENNING

PRŮZKUM BOJEM

Paměti velitele obrněné průzkumné jednotky wehrmachtu

OMNIBOOKS

Copyright © 2006 Verlagshaus Würzburg
GmbH &Co. KG, Würzburg, Flechsig Verlag
Translation © Vlastimil Dominik, 2022

ISBN 978-80-88274-74-2

Úvod

Roky britského premiéra plné starostí

Britský premiér Winston Churchill neuvažoval ani v nejtemnější hodině své země o tom, že by se měl vzdát návratu Británie na evropský kontinent. Po porážce Francie v roce 1940 byli Britové zpočátku jako jediní vystaveni útokům mohutné válečné mašinérie mocností Osy. Ovšem díky houževnatému odolávání se situace Británie krok za krokem zlepšovala – přestála Bitvu o Británii, dobyla severní Afriku a s pomocí Američanů vyhrála proti německým ponorkám Bitvu o Atlantik.

Od léta 1941 byl ve válce s Německem také Sovětský svaz a japonský přepad Pearl Harboru v prosinci 1941 do ní zavlekl rovněž Spojené státy. Z počátečního středoevropského konfliktu se v roce 1941 vyvinula druhá světová válka.

Plánování spojenecké invaze

Spojenecké velení v Británii už dlouho plánovalo osvobození Francie invazí na pevninu s konečným cílem definitivně porazit Německo. K tomu mělo vyslat přes Lamanšský průliv do Francie přibližně čtyřmiliónovou armádu s dvěma a půl milióny tun materiálu a půl miliónem vozidel všech

druhů. Tyto přípravy se konaly s dosud nikdy neuskutečněným zapojením vědeckého, technického a vojenského úsilí.

Potřeba střeliva, paliv a potravin pro tak velkou invazní armádu, která musela být tak silná, aby se probojovala přes průliv do Francie, se počítala v tisících tunách denně. A na brzké dobytí nějakého nepoškozeného přístavu s dostatečnou kapacitou nebyla naděje.

Zdánlivě se nabízel Pas de Calais, nejužší místo průlivu a nejkratší přechodová cesta. Ovšem ve skutečnosti byly oba protilehlé přístavy na Pas de Calais, Dover a Folkestone příliš malé.

Ale jihozápadně od nich se nacházel lákavý poloostrov Cotentin, jehož východní pobřeží nabízelo určitou ochranu proti převažujícím západním větrům, a který byl mnohem slaběji opevněný, než oblast kolem Calais, a stále byl dost blízko na to, aby umožňoval spojeneckým letcům několik vzletů denně.

Úspěšné oklamání německého vedení

Operace Overlord byla současně největším klamným manévrem v dějinách. Všechno, počínaje poštovními holuby, přes špionáž až po nejnovější elektronické válečné prostředky mělo Hitlera přesvědčit, že vylodění v Normandii má sloužit jen jako manévr k odpoutání pozornosti od skutečné invaze v Pas de Calais.

Spojenci podnikli skoro veškeré nápadné úsilí, aby německou stranu upozornili na Pas de Calais. U Doveru shromáždili falešnou flotu z atrap výsadkových člunů. Oblast kolem Calais byla každou noc mnohem intenzivněji bombardována než kterékoliv jiné místo na pobřeží. Kromě toho využili skutečnost, že síť německých agentů v Británii byla pod jejich kontrolou.

Tento klamný manévr u Pas de Calais dokonale ochránil místo skutečné invaze v Normandii. Hitler věřil manévrům na odvedení pozornosti a hlavnímu místu vylodění dál na východ ještě v době, kdy byla bitva v Normandii skoro ztracená.

Útočná strategie Spojenců

Na spojeneckém velitelství SHAEF se 8. února 1944 konaly závěrečné rozhovory o vylodění v Normandii (Operace Overlord). Nejdůležitějším

opatřením bylo zřízení prvního předmostí mezi řekami Vire a Orne.

Čtyři dny předtím stanovená direktiva předpokládala: v květnu vylodění na evropském kontinentu; po zajištění vhodných přístavů na pobřeží průlivu útok na široké frontě až do hloubi Německé říše a úplné zničení německého wehrmachtu.

Na spojenecké straně byl jmenován vrchním velitelem spojeneckých invazních vojsk americký generál Dwight Eisenhower, zatímco první fázi vylodění a konsolidaci předmostí všech britsko-amerických jednotek měl velet Bernard Montgomery, Rommelův starý protivník z Afriky. Mezi oběma těmito spojeneckými veliteli se nedalo mluvit právě o vzájemné lásce, ale pro prvních devět dní byly určeny jasné velitelské kompetence a o koncepci operace vládla naprostá shoda.

Ve škole St. Paul v Londýně se 15. května konala již do historie vstoupivší konference, jíž se zúčastnili kromě krále Jiřího VI. také Churchill, Eisenhower a všichni polní maršálové. Zasedání zahájil generál Eisenhower. Montgomery několika slovy vysvětlil, že jeho protivník na druhé straně, generál polní maršál Rommel, chce zabránit jakémukoliv vniknutí spojeneckých vojsk na pevninu. Rommel se pokusí zabránit vylodění spojeneckých tanků na pobřeží tím, že nasadí své tanky úplně dopředu, aby zasáhly proti spojeneckým vojákům v okamžiku vyloďování.

To bylo z vojenského hlediska nezbytné. I když o to Rommel opakovaně žádal, udělal se pravý opak.

V noci 20. dubna 1944 letělo nad Francií a Belgií tisíc bombardérů RAF a bombardovaly železnice. Považovalo se za nevyhnutelné, že některé vesnice a města utrpí vysoké ztráty mrtvých a zraněných obyvatel. 24. dubna se uskutečnil americký nálet na Rouen, při němž zahynulo čtyři sta a zraněno bylo sedm set francouzských civilistů.

Obranná strategie německého vedení

Až koncem roku 1943 poslalo německé velení do Francie muže, který se fantazií a pochopením technické stránky války vyrovnal spojeneckým velitelům – generála polního maršála Erwina Rommela. Na Hitlerův rozkaz navštívil „Atlantický val“ – a byl zděšen.

Rommel se pustil do úkolu zajistit obranu pobřeží. O půl roku později tam byl položen trojnásobek min, v pásmu příboje stály rafinované překážky

Rommelovy konstrukce opatřené výbušninami, na všech plochých místech na pobřeží a ve vnitrozemí byly zaražené mohutné kůly, které měly zabránit přistání nepřátelských nákladních kluzáků, jimž se říkalo „Rommelův chřest“.

Generál polní maršál von Rundstedt, aristokrat a důstojník generálního štábu staré školy, ho považoval se zdůrazňovanou lhostejností za „Propagandistický val“, protože tak jako tak v úspěch obranné bitvy na pláži nevěřil. Chtěl nechat spojenecké armády klidně přijít a zopakovat své úspěchy z rozsáhlé mobilní války v letech 1939 v Polsku, 1940 ve Francii a 1941 v Sovětském svazu. Ale nikdy nevedl válku při nepřátelské nadvládě ve vzduchu.

Rommel z trpkých afrických a italských zkušeností věděl, že při silné vzdušné převaze protivníka jsou možnosti již klasických rychlých tankových útoků omezené. Žádal proto, aby také tankové divize byly rozmístěné bezprostředně u pobřeží.

Vzešel z toho kompromis. V Normandii byla do prostoru Caen předsunuta alespoň 21. tanková divize, ale 12. tanková divize SS „Hitlerjugend“ a silná divize Panzerlehr zůstaly daleko vzadu až v prostoru Orléans a jako zálohy vrchního velení wehrmachtu byly podřízeny přímo Vůdcovu hlavnímu stanu, což se mělo vzhledem k tam zvláště silné „víře v Calais“ projevit jako katastrofální chyba.

Poučné podzimní manévry francouzské armády – nevyužity

13. září 1937 začínají velké podzimní manévry francouzské armády. Z ranní oblohy, která halí ústí řeky Orne do mléčného závoje, se vynořují výsadkové čluny. Děla lodí nacházejících se daleko od pobřeží zahajují palbu a nad hlavami duní letouny. Přes silný odpor obránců postupují vyloděná vojska k Caen.

Za přítomnosti ministrů obrany Francie a Velké Británie, náčelníka francouzského generálního štábu, vysokých důstojníků obou zemí a akreditovaných vojenských přidělenců přistává „nepřítel“ na pobřeží Calvados, podle názoru francouzských stratégů na k tomu nejvhodnějším úseku severofrancouzského pobřeží.

Tuto epizodu z předválečné doby už nebere německé vedení překvapivě v úvahu, neboť když se v roce 1942, pět let poté, uvažovalo v Berlíně o tom,

kde by se mohla spojenecká invaze uskutečnit, zdálo se, že se bude alespoň počítat s variantou, že by pro takovou akci mohlo být vhodné pobřeží Calvados.

Problém počasí – jazýček na vahách

Ale nejdůležitějšími lidmi byli na obou stranách meteorologové. Spojenci si samozřejmě přáli jasné letní počasí s neomezenou viditelností pro letce a k tomu pokud možno slabý vítr. A to 5., 6. nebo 7. června, neboť v těch dnech se spojilo všechno, co si mohli přát – noci s úplňkem pro jednotky vysazované vzduchem a za ranního svítání nástup přílivu.

Ale začátkem června se přisunula z Atlantiku nad západní Evropu rozsáhlá tlaková níže s nízko visícími mraky, deštěm a větrem. Operace nejprve naplánovaná na 5. června se musela složitě zastavit.

Ten den v ranních hodinách nahlásili meteorologové Eisenhowerovi, že mezi ze západu přicházejícími poruchami je malá přechodná tlaková výše, takže se dá 6. června očekávat určité zlepšení počasí. Poté vydal vrchní velitel rozkaz k zahájení operace. Obrovská mašinérie se dala nezastavitelně do pohybu.

Problém počasí – z německého pohledu

Vyšším německým velitelům na západě bylo známo, že se v červnu jen dvakrát překrývají měsíc, začátek dne a příliv tak, že by mohly odpovídat potřebám spojeneckého vylodění, a to v době mezi 5. a 7. červnem a pak mezi 12. a 14. červnem. Ovšem aniž by vyčkali na uplynutí tohoto kritického období, využili první předpověď meteorologů, že „toto špatné počasí bude několik dní trvat“, jako dostatečné zdůvodnění k tomu, aby jeden po druhém opustili vrchní velitelství nebo bojové stanoviště.

Generál polní maršál von Rundstedt, vrchní velitel oblasti Západ, se v pondělí 5. června 1944 připravoval se svým synem nadporučíkem von Rundstedtem k prohlídce pobřežních opevnění v Normandii.

Generál polní maršál Rommel, vrchní velitel skupiny armád B, jel v sobotu 4. června brzy ráno do Herrlingenu u Ulmu – jeho manželka měla 6. června narozeniny – a následující den chtěl být v Berchtesgadenu, aby si s Hitlerem vyjasnil pravomoci k nasazení tankových vojsk.

Admirál T. Krancke, velitel oblasti Západ, odjel v pondělí 5. června na inspekční cestu do Bordeaux. Předtím ohlásil vrchnímu veliteli oblasti Západ, že „předsunuté hlídkové čluny nemohou kvůli rozbouřenému moři opustit svá stanoviště“.

Generálplukovník von Salmuth, vrchní velitel 5. armády (Pas de Calais) byl v té době v Ardenách na lovu.

Generálplukovník Dollmann, vrchní velitel 7. armády (Normandie), připravoval 5. června na následující den v Rennes (Bretaň) štábní hru, které se měli zúčastnit velitelé všech jeho divizí.

Generálporučík Hellmich (243. pěší divize/poloostrov Cotentin) a generálporučík Falley (91. výsadková divize/ poloostrov Cotentin) odjeli večer 5. června do Rennes na štábní hru.

Generálporučík Feuchtinger, velitel 21. tankové divize, odjel 5. června 1944 se svým prvním štábním důstojníkem na výlet do Paříže.

Historici, zúčastnění vysocí důstojníci a autoři dokumentárních publikací na obou stranách, psali dlouhá léta o údajné neschopnosti německých meteorologů – ale jim chyběly informace z rozsáhlých pozorování počasí. Německé vedení proto nemohlo tušit, že se počasí v noci z 5. na 6. června změní.

Ovšem němečtí meteorologové se nemuseli cítit provinile – sice neměli tak různorodé možnosti jako jejich spojenecké protějšky, ale o to je překvapivější, že přesně jako jejich kolegové na druhé straně průlivu předpověděli na noc z 5. na 6. června změnu počasí.

Operace Overlord

Invaze do Normandie (krycí jméno Overlord) začala spolu se spojeneckou vyloďovací operací Neptun 6. června 1944 v 00.15. Současně seskočila na poloostrově Cotentin za pobřežní opevnění první výsadková komanda. V 03.30 přistávají ještě za tmy za pobřežními opevněními tři výsadkové divize s výsadkáři a nákladními kluzáky. Za svítání vysazuji invazní čluny na pláž nejprve osm pluků a 6500 vozidel a z moře je zajišťuje palebná síla pěti bitevních lodí, třiadvaceti křižníků a sto pěti torpédoborců.

První ztráty si vyžaduje rozbouřené moře. Invazní čluny se převracejí a jejich obtěžkaní pasažéři volají o pomoc. Jejich kamarádi proplouvají

kolem nich s kamennými tvářemi. Rozkaz jim vysloveně zakazuje zdržovat se záchrannými akcemi.

Ani obojživelné tanky nejsou na takové vlnobití dělané. Měly by doplout na pevninu na vztlakové vrstvě ze „sukně“ z plachtoviny. Shermany se jeden po druhém potápějí, aniž by vypálily jediný výstřel.

Odehrával se nespočet tragédií, celé nákladní kluzáky mizely v bažinách Němci zaplavovaných území. Spoustu výsadkářů stáhla pod hladinu těžká výstroj a utonuli. Ale nakonec se všude shromáždily malé skupiny vojáků, z nichž byli mnozí vyděšení, zranění nebo na kůži promočení, a vydaly se plnit své úkoly.

Eisenhower a Montgomery se shodovali v tom, že by každá vyloďovaná armáda měla vytvořit vlastní předmostí, aby se alespoň v oblasti organizace co nejvíce snížilo riziko jejich nevyhnutelného promíchání. Invazní území operace Neptun se proto rozdělilo na:
„Utah“ u východní řeky na Cotentinu, 4. americká pěší divize;

„Omaha“ uprostřed zálivu mezi Vieville a Colleville, 1. americká pěší divize;

„Gold“, „Juno“ a „Sword“ od Bessinu po ústí Orny, 50. a 3. britská a 2. kanadská tanková brigáda.

Na těchto úsecích pláže se za svítání rozpoutalo pro německou obranu peklo. Kobercové bombardování drtilo bunkry a dělostřelecká postavení. Valila se vlna za vlnou, čtyřmotorové bombardéry nad oblaky, mrštné dvoumotorové Maraudery v přízemním letu. A mezi tím hřměla děla těžkých lodí invazního loďstva a přeorávala zemi.

Okamžitě zavedená německá obranná opatření proti pronikajícím britským jednotkám na úsecích„Gold“, „Juno“ a „Sword“ nebyla účinná. K večeru zde byla vybudovaná předmostí v pásu širokém až šest kilometrů.

Větším problémům čelila americká 1. armáda, protože úseky pláže „Omaha“ a „Utah“ nebyly propojené a kromě toho obsazení úseku „Omaha“ nebylo ještě v žádném případě stabilizované.

Proti mezitím vyloděným osmi spojeneckým divizím se čtrnácti tankovými prapory mohli Němci postavit jen jeden a půl zde rozmístěných divizí.

Alespoň jeden německý štáb byl večer 5. června 1944 plně obsazen. V bojovém bunkru LXXXIV. armádního sboru v St. Lô, patřícího k 7. armádě, jemuž bylo podřízeno pět divizí v pobřežní oblasti poloostrova Cotentin až k

ústí Orny, studoval situační mapy generál Erich Marcks. Tento asketický syn vědce, jenž měl po zranění v Sovětském svazu amputovanou levou nohu, se chtěl připravit na plánovanou štábní hru v Rennes. Štáb od setmění zneklidňovala velká aktivita nepřátelského letectva.

6. června v 01.11 pronikavě zazvonil polní dálnopis. Během několika minut přicházela od divizí hlášení o nepřátelských výsadcích. Z výpovědí zajatců v krátké době vyplynulo, že je nasazeno 75 procent britsko-amerických výsadkových jednotek rozmístěných podle rozvědky v jižní Anglii.

Marcks okamžitě zalarmoval náčelníka štábu 7. armády. Ten informoval hlavní stan Rommelovy skupiny armád B. Po krátké době předal nyní vysoce varovné hlášení, že naslouchací stanice námořnictva v Cherbourgu lokalizovala větší počet lodí operujících v zátoce Seiny.

Netečnost, která se ještě dlouho projevovala u štábních důstojníků skupiny armád, se dá jen částečně vysvětlit současně přicházející zprávou, že nepřítel shodil jako výsadkáře jen do uniforem oblečené panáky ověšené kolem dokola světlicemi.

Ale zajatci, které později přivedli k 716. a 709. pěší divizi, ochotně vypovídali o svých jednotkách. Poznatky z těchto výslechů se však nedostaly dál a skupina armád B nechala svého vrchního velitele v Německu klidně spát. Když spojenecká invaze 6. června 1944 začala, zdálo se, že německé vedení zapomnělo všechno to, co vydalo jako pokyny pro takový případ. Hlavní zásadou bylo zatlačit protivníka silnými tankovými vojsky ještě během vyloďování zpátky do moře. K tomu se držely v pohotovosti tři tankové divize jako zálohy vrchního velení wehrmachtu.

Kolem poledne se ve Vůdcově hlavním stanu rozhodovala nejnaléhavější záležitost dne: ty tři západně od Seiny rozmístěné tankové divize nyní mohou se souhlasem Hitlera vyrazit směrem k pobřeží Calvados. Protože na německé straně stále panovalo přesvědčení, že se skutečná invaze uskuteční u Pas de Calais, zůstaly ostatní tankové divize v záloze.

Ale kde byly německé tanky v první den invaze?

Od 02.01 čekala jižně od Caen 21. tanková divize s 98 tanky Panzer IV s nastartovanými motory na rozkaz k protiútoku. V 08.00 dostala rozkaz zničit nepřítele, který přistál východně od Orny. Ještě během postupu dostal 22. tankový pluk rozkaz neútočit na nepřátelský výsadek východně od Orny, ale místo toho napadnout mezitím vyloděného hlavního protivníka západně od

řeky. Při zpáteční cestě projížděl nyní mnoha pumami pobořeným a stále hořícím městem Caen.

Bylo 14.30, když plukovník von Oppeln vydal rozkaz k útoku. Ovšem tanky vjely do nepřátelské uzávěry z protitankových kanónů, která zde zaujala před hodinou postavení. První tanky byly zničené, a tak se už nedalo projít dál.

12. tanková divize SS „Hitlerjugend“ měla na začátku invaze ukončený výcvik a byla plně bojeschopná. Byla rozmístěná v prostoru Lisieux vzdáleném asi třicet kilometrů od pobřeží. Generál tankových vojsk Geyr von Schweppenburg ji přemístil ještě o dalších padesát kilometrů dál na východ.

Tanková divize dostala rozkaz k útoku až kolem čtvrté hodiny odpoledne. Na cestě k frontě plných šestnáct hodin od prvního hlášení nepřítele se tyto bojové skupiny dostaly do silného bombardování a ostřelování z palubních zbraní stíhacích bombardérů a stíhaček, které se vrhaly na vše, co se pohybovalo. Napadaly také kolony povozů francouzských uprchlíků, kteří prchali z totálně zničeného Caen směrem k Falaise.

Během postupu k frontě dostala tanková divize rozkaz nastoupit 7. června v 12.00 vlevo od 21. tankové divize k útoku na sever a zatlačit vyloděného nepřítele do moře. Tanková divize Panzerlehr byla rozmístěná v prostoru Nogent-le-Rotrou v oblasti mezi Le Mans a Chartres. Jejím velitelem byl generálporučík Bayerlein, Rommelův náčelník štábu v Africe. Měl k dispozici přes 260 tanků a 800 obrněných pásových a polopásových vozidel. Byla jedinou německou tankovou divizí, která byla stoprocentně obrněná. Jedině ona byla schopná zatlačit invazi do moře, jak řekl generálplukovník Guderian veliteli divize, když divizi navštívil: „Bayerleine, vašim cílem není pobřeží, ale moře!“

V 17.00 dostala divize Panzerlehr rozkaz k postupu poté, co přes patnáct hodin stála na místě. Musela překonat sto padesát kilometrů a nad pěti silnicemi, kudy se dalo postoupit, už byly bombardéry, které ničily křižovatky, vesnice a města v oblasti postupu a vrhaly se na kolony vozidel. 7. června ztratila divize Panzerlehr desetinu svého stavu vozidel, aniž se střetla s nepřítelem.

III. sbor protiletadlové obrany pod generálem Pickertem, jehož úkolem bylo bezprostředně po zahájení invaze proniknout se svými motorizovanými složkami přímo do oblasti invaze, nebyl o začátku invaze

vůbec informován. Generál Pickert jel do Paříže k vrchnímu veliteli oblasti Západ, aby si osobně převzal rozkazy. Tři pluky protiletadlové obrany s velkým počtem baterií těžkých kanónů ráže 88 mm stály nevyužité na Sommě, ačkoliv byly naléhavě potřeba na invazním pobřeží. Do oblasti fronty dorazily až v noci z 8. na 9. června. Přesun v důsledku nepřátelských leteckých útoků stál sbor přes dvě stě mrtvých.

Nedá se jednoduše přehlédnout dojem, že zde byly nejrůznější rozkazy vědomě překrouceny a další rovněž důležité rozkazy nebyly vůbec vydané.

Večer v první den invaze byl vrchní velitel oblasti Západ stále toho názoru, že tohle nemůže být hlavní invaze. Přes všechna proti tomu svědčící fakta byl generál polní maršál von Rundstedt přesvědčen, že se musí počítat s nějakým dalším vyloděním. Také Hitler si myslel, že se další invazní úder uskuteční dál na severovýchod. Hitler, který odmítal stažení 319. pěší divize z ostrovů v průlivu a zakázal ho, nenechal odvolat ani tam nasazenou brigádu protiletadlové obrany a tankový pluk.

7. června 1944 objevuje kozácká hlídka ze 439. východního praporu v ústí řeky Vire u Gefosse-Fontenay na břeh vyplavený americký výsadkový člun. V dokumentech mrtvého amerického důstojníka se nacházejí podrobné plány pro americký V. a VII. a britský XXX. sbor se seznamem veškerých denních cílů pro následující týdny. 8. června v 01.00 dostal informace o cílech spojeneckých útoků velící generál LXXXIV. sboru.

Spojenecké stíhací bombardéry 10. června napadly a zničily velitelské stanoviště tankové skupiny Západ (generál tankových vojsk Geyr von Schweppenburg), kterému podléhaly tankové divize v Normandii. Tankový zpravodajský prapor byl úplně zničený a na 11. června stanovený protiútok všech disponibilních tankových jednotek, od něhož se očekávalo odražení Spojenců, se nekonal.

Nasazení V 1

13. června 1944 se uskutečnilo ostřelování Anglie střelami V 1 Fieseler Fi 103i „Třešňová pecka“. Byla to bezpilotní letounová střela s délkou 774 cm, tunovou bojovou náloží a maximální rychlostí 640 km/h.

Z prvních deseti jich polovina explodovala bezprostředně po startu. Po odstranění technických závad vzlétlo 15. června z odpalovacích ramp 55 střel. Poté, co nepřátelské útoky poloostrovem Cotentin na Cherbourg

vyústily v rozhodující nástupní fáze, dorazil Hitler na předsunuté Vůdcovo stanoviště Margival u Soissonsu. Na velitelské stanoviště byli povoláni generálové polní maršálové von Rundstedt a Rommel. Hitler si nechal od nich podat podrobné hlášení.

Rommel za této situace opět požadoval nasazení V 1 proti spojenecké námořní flotě, proti Mulberry a jihoanglickým přístavům. Hitler tohle „odlišné nasazení 'Zbraní odplaty' odmítl. Nasazením V 1 chtěl Británii donutit ke kapitulaci.

Cherbourg kapituluje

Cherbourg byl cíl přidělený americkým invazním vojskům v úseku pláže Utah. Generál Eisenhower označil tento cíl za centrum invaze v Normandii. „Jestli Cherbourg rychle nedobudeme a nepřítel bude schopen nás předtím zastavit, pak se může stát, že se naše invazní operace zhroutí." Cherbourg padl 28. června, protože se neznámým lidem ve Vůdcově hlavním stanu podařilo zabránit přísunu posil z 15. armády na poloostrov. V severní Francii, Belgii a Nizozemsku stála nečinně celá skupina armád s dvěma armádami, k nimž patřilo čtyřiadvacet divizí a pět polních divizí luftwaffe a k tomu jedna tanková skupina se šesti tankovými divizemi, zatímco zbytky 7. armády vykrvácely na Cotentinu a u Tilly – Caen.

Konec 7. armády se rýsuje

Poté, co Hitler odmítl Rommelův návrh nechat stáhnout 7. armádu za boje k Paříži, byla podle Rommelova přesvědčení porážka v Normandii a tím ztráta celé Francie blízko. Spojenci přepravili do 1. července přes moře do Normandie celkem 920 tisíc mužů. Byli zásobeni 586 tisíci tunami válečného materiálu a měli k dispozici 177 tisíc vozidel. S patnácti a šestnácti divizemi měli Spojenci na obou frontových úsecích nad Němci velkou početní převahu.

Generál polní maršál Keitel zavolal 1. července svému příteli von Rundstedtovi a dělil mu, že Vůdce zakázal vzdát se třeba jen metru území. Na to mu von Rundstedt odpověděl, že „tím přichází o jakoukoliv vlastní iniciativu. Žádá o zbavení velení."

„Co máme tedy dělat?" opáčil mu Keitel zděšeně.

„Uzavřít mír, vy blázni!" zněla odpověď von Rundstedta.

Druhý den ráno přijel na hlavní velitelství vrchního velitele oblasti Západ podplukovník Borgmann, předal Rundstedtovi Dubové ratolesti k Rytířskému kříži a sdělil mu, že Vůdce jeho žádost schválil. Jeho nástupcem bude generál polní maršál von Kluge. Ve stejnou dobu byl propuštěn také vrchní velitel tankových vojsk Západ Geyr von Schwappenburg. Na jeho místo nastoupil mazaný tankový stratég generál tankových vojsk Heinrich Eberbach.

„Jako příští na řadě jsem já," myslel si Rommel. Ale v tom se měla „Liška pouště" mýlit. Z dostihů ho vyřadila jiná událost.

Rommel napsal 15. července Hitlerovi, že ztratil asi 97 tisíc mužů a v dohledné době bude nepřítel útočit do hloubky francouzského prostoru,... nerovný boj se blíží ke konci a požádal ho o okamžité vyvození důsledků z této situace.

Rommel vyřazen Spitfirem

O dva dny později, 17. července 1944, napadly Rommelův velký štábní vůz u Vimoutiers dvě stíhačky. Řidič, nadrotmistr Daniels, byl postřelen do ramene. Rommel narazil hlavou do čelního skla a byl z vozu vymrštěn. Spadl na silnici a zlomil si lopatku. Jeho doprovod kapitán Lang, major Niehaus a rotmistr Holke vyvázli bez zranění. Dopravili Rommela do nejbližší vesnice, která se ironií světových dějin jmenovala St. Foy de Montgommery.

Lékaři v lazaretu luftwaffe u Bernay u něj zjistili kromě četných menších zranění střepinami komplikovanou zlomeninu lopatky a praskliny na spánkových a lícních kostech. Rommel se už neměl na západní bojiště vrátit.

Do 20. července měli Spojenci v Normandii celkem třicet pěších a třináct tankových divizí. K tomu je potřeba připočítat ještě zvláštní útvary dělostřelectva, protiletadlového dělostřelectva a ženistů.

Na německé straně bylo v prostoru invaze dvacet pěších a osm tankových divizí, z nichž většina byla z předchozích těžkých bojů zdecimovaná. Na severovýchodě ještě pořád byly v pohotovosti dvě německé armády, které by už dlouho mohly situaci v Normandii obrátit. Toto jednání je a zůstává vedle ostatních nesmyslností na západní frontě velkou záhadou.

Atentát na Hitlera z pohledu německého vojska na západě

Atentát na Hitlera 20. července 1941 spolu s nepochopitelnými událostmi na západní frontě naznačují, že se ve štábech skupiny armád B v La Guyonu na velitelství vrchního velitele oblasti Západ v St. Germain nacházeli ve velkém počtu a ve vysokých pozicích spiklenci a odbojáři. Spojenci dali po tomto dni Německu na vědomí, že zabití Hitlera a převzetí moci lidmi ochotnými uzavřít mír, by nezměnilo nic, ale vůbec nic, na požadavku Spojenců na „bezpodmínečnou kapitulaci".

Operace Kobra

25. července shodilo 2500 těžkých a středních bombardérů 4200 tun pum na postavení divize Panzerlehr. Plošný shoz zasáhl celý nástupní prostor divize a oba sousední pluky, 13. a 15. výsadkový pluk. Na ploše sedm krát tři kilometry byla fronta úplně zpustošená. Postavení se změnila v krátery měsíční krajiny a čtyřicet tankových a dělostřeleckých jednotek předsunutých do přípravného postavení bylo zlikvidovaných.

Tohle bombardování nezasáhlo jen vpředu vysunutá německá vojska, ale také čelní útvary americké 9. a 30. pěší divize, zejména 120. pěší pluk a 12. pluk polního dělostřelectva. Při tomto krátkém shozu zahynul také inspektor amerických pozemních vojsk generálporučík McNair, Eisenhowerův osobní přítel.

Po tomto náletu zahájilo palbu na německé linie tisíc spojeneckých děl a vystřelily 140 tisíc granátů. Současně zaútočilo 400 stíhacích bombardérů na vše, co se ještě v týlu hýbalo. Když se k večeru stmívalo, nastoupily divize amerického VII. sboru do útoku a přes rozbombardovaná postavení divize Panzerlehr proudily do volného prostoru.

„Bleskové tažení" amerického generála Pattona

Rommelovo proroctví se na konci července naplnilo. Američané prolomili frontu na jejím nejzápadnějším konci v Avranches a generál Patton útočil do volného prostoru stejně jako Rommel před čtyřmi lety. Německé armády čekal přesně stejný osud, jaký připravily v roce 1940 francouzským vojskům. Zemí se hnal početně silnější nepřítel jistý si vítězstvím a perfektně technicky vybavený, dokonale spolupracující s letectvem, který nelítostně udeřil všude, kde se tvořily zárodky

organizovaného odporu. Na spojenecké straně bylo všechno motorizované a mechanizované a pro těch pár zbývajících tanků chybělo Němcům i palivo.

Velké probuzení ve Vůdcově hlavním stanu

28. července předal von Kluge vrchnímu velitelství wehrmachtu hlášení generálporučíka Bayerleina, že je divize Panzerlehr zničená a nepřítel útočí ze St. Gilles na jih. Hitler konečně povolil nasazení jednotek 15. armády do nejvíce ohroženého prostoru bojů v Normandii.

Konečně přestala platit otřepaná pravda, která by se musela přeměnit v čin hned po začátku bojů, alespoň po 12. červenci, když vůbec nepřicházelo v úvahu druhé vylodění. Ovšem za vynucenou nečinnost 15. armády mezitím draze zaplatila 7. armáda.

Daleko vzadu si Hitler hraje na svých mapách s divizemi, z nichž často existuje už jen číslo. Energickým úderem na šíji poloostrova Cotentin chce odříznout americké jednotky proudící do Francie. Smrtelným nepřítelem německých tanků byly při tom britské stíhací bombardéry Hawker „Typhoon“ vyzbrojené raketami a útok krvavě ztroskotal.

Katastrofou německých západních vojsk se stala falaiská kapsa. Padlo tam nebo se dostalo do zajetí 45 tisíc německých vojáků.

Hitler opět přesouvá polní maršály. Model střídá Klugeho, který v dopisu na rozloučenou apeluje na Hitlera, aby ten beznadějný boj skončil, a cestou do Německa se otráví jedem.

Hitler zuří a nařizuje obranu Paříže. Ovšem obrana na Seině se neuskuteční.

Generálovi polnímu maršálovi Modelovi se nakonec podaří vybudovat obrannou linii od ústí řeky Šeldy k Západnímu valu přes Lucembursko a Alsasko Lotrinsko ke švýcarské hranici. Francie, od léta 1940 okupovaná německými vojsky, se opět nachází v rukou Spojenců, kteří se nyní připravovali na útok na Německou říši.

Ofenzíva v Ardenách 1944

Vůdci a vrchnímu veliteli wehrmachtu Adolfu Hitlerovi zůstala v této situaci volba mezi Spojenci požadovanou bezpodmínečnou kapitulací a pokračováním v zoufalém obranném boji proti silnému nepříteli.

Ovšem přes rýsující se katastrofu nebyl Hitler na takovou úlohu připraven. Slepě důvěřující své intuici se rozhodl překvapivě vedeným protiúderem ještě jednou vsadit na západě na jednu kartu.

Na Hitlerův rozkaz zahájilo vrchní velení wehrmachtu přípravy ofenzívy, kterou měly podniknout zbývající zálohy v oblasti Arden. K tomu nechal stáhnout důležité tankové divize z východní fronty, kde potom chyběly. Ardeny drželo na úseku dlouhém sto čtyřicet kilometrů jen pět amerických divizí.

Podle Hitlerova plánu měla německá vojska postoupit k řece Máze vzdálené osmdesát kilometrů od německé fronty, překročit ji a po zřízení předmostí urazit dalších sto dvacet kilometrů, aby obsadila pro zásobování Spojenců nepostradatelný přístav Antverpy.

Když náčelník generálního štábu Heinz Guderian varoval před nezodpovědným oslabením německých vojsk na východní frontě, Hitler mu vztekle odpověděl, že si takové poučování vyprošuje.

Němci nastoupili 16. prosince na svou poslední ofenzívu za druhé světové války. Zalesněnou kopcovitou krajinou Arden postupovalo na západ dvě stě čtyřicet tisíc útočníků s pěti sty tanky.

Skutečně se zdálo, že počáteční úspěchy ofenzívy pod krycím jménem „Stráž na Rýnu“ ospravedlňují Hitlerovu sebedůvěru. Před agresivně útočícím nepřítelem ustupovala řada amerických jednotek úprkem. 18. prosince získaly německé tankové jednotky již třicet kilometrů území. Po počátečních úspěších se změnilo počasí, obloha se vyjasnila a ardenská ofenzíva se zhroutila pod těžkými leteckými údery amerického letectva a pozemní protiofenzívou.

Hitler povolil 8. ledna 1945 ústup vojskům, která postoupila skoro až k Máze, a jasně tím dal najevo ztroskotání své ofenzívy. Ardenská ofenzíva byla oficiálně ukončena 28. ledna 1945. Spojenci již stáli znovu na německém území.

I když ardenská ofenzíva zdržela vstup Spojenců do Německa asi o pět týdnů, nasazení posledních záloh a převelení německých divizí z východní na západní frontu umožnilo nečekaně rychlý a energický postup sovětských armád přes říšskou hranici. Nikoliv bez důvodu lze říci, že se Hitlerův překvapivý útok v Ardenách podílel na průběhu „železné opony“ v Německu.

Středem mých následujících líčení jsou bojová nasazení praporu obrněného průzkumu divize Panzerlehr, jak jsem je zažil. Jeho osud se dá považovat za příklad všech německých vojsk nasazených proti invazi a v ardenské ofenzívě 1944-45.

Otto Henning, Rostock, duben 2006

Část I.

Předehra invaze

Znovu ve Schlieffenových kasárnách ve Stahnsdorfu

Druhé období mého života v armádě opět začíná v mých starých výcvikových kasárnách ve Stahnsdorfu. My, Afrikáni, přijíždíme unavení do kasáren a musíme se ohlásit v kanceláři místní roty. Je polovina května, a tak jsme v Berlíně v nejkrásnějším ročním období. Všichni jsme už bojem prověření válečníci, z nichž jsou mnozí vyléčení ze zranění. Už nás nemohou jen tak komandovat, jako když jsme byli branci. A tak všichni nejprve postáváme s brbláním v kanceláři. Šikovatel pořádně neví, co s i s námi má rychle počít, a proto posílá všechny, kdo mohou prokázat ubytování v Berlíně, s nezbytnými potravinovými lístky z kasáren. Zbytek bude rozdělený do kasárenských světnic. Tím se do kanceláře konečně vrátil klid.

Takže jedu zase na Alexanderplatz do Weberovy ulice k rodině Götzových, jejichž syn, kamarád branec, padl v Africe do amerického zajetí. Paní Götzová měla malý krámek „Teta Ema“ a tam to stále vonělo po různých věcech; zvláštní čistá příjemná vůně.

Druhý den se musíme zase hlásit v kanceláři a velitel roty teď dostal geniální nápad, že pošle celý africký oddíl na čtrnáctidenní dovolenou. Celá ta africká parta byla v mžiku v tahu a pádili jsme na stahnsdorfskou zastávku předměstské dráhy. Na vojně, zejména v obdobích krize, se musí co nejkratší cestou a co nejrychleji zmizet s dovolenkou v ruce z dohledu šéfa roty.

Opět u maminek

A tak zase stojím na rohožce před domem svých rodičů ve své africké uniformě. Takže pro mne znovu začínají uprostřed válečných událostí krásné časy. O svatodušních svátcích jsem si vyšel se čtyřmi přáteli za nádherného jarního počasí na Iserberg, kde jsme v hospodě uhasili žízeň studeným pivem a byli jsme naprosto spokojení a šťastní. (Z těch čtyř se dva z války nevrátili.)

Dva dny před koncem dovolené, když jsem ještě ležel v posteli, přišel do pokoje otec s telegramem v ruce a řekl: „Musíš hned vstát, volají tě zpět k jednotce!“

Nato jsem se otočil na druhou stranu a řekl jsem: „Ale než odjedu, tak se ještě pořádně vyspím!“

Otec naléhal: „To se nechceš na ten telegram ani podívat?“

„Ne,“ řekl jsem, „polož ho na noční stolek, válka mi kvůli tomu neuteče!“ Otec mi nedává pokoj, a tak telegram neochotně čtu.

Karamba, co to má znamenat? Musím si to přečíst dvakrát – prodloužení dovolené o deset dnů – je tam černé na bílém. S tím jsem ale vůbec nepočítal. Převaluji se v posteli a už nemohu vůbec usnout. Klid je pryč a oblékám se. Myslím, že mě ve wehrmachtu moc dobře nevycvičili. Jestli budu muset do kasáren, mohu se ještě dobře vyspat, a jestli mi prodlouží dovolenou, budu šťastnej jako blecha. Jestli půjdu do civilu, už teď mi chybí opasek, který podle mého pocitu teprve dělá pořádného chlapa. Lidé nemají rádi změny a chodí ve velkém stádu, aniž by přemýšleli, že jdou do velkého průšvihu.

Moje matka mi řekla: „Ženské v sousedství se už rozčilují, že tak mladý voják jako ty má spoustu dovolené, a starší otcové rodin neměli z Ruska už přes rok žádnou dovolenou.“ Ale všechno jednou skončí a tak jednoho dne stojím zase před Schlieffenovými kasárnami.

Život mimo kasárna

Když jsme byli zase u stálé stahnsdorfské roty, nikdo pořádně nevěděl, co by měl s těmi Afrikány dělat, a tak jsme na přání Berlíňanů zase uvolněni z kasáren. Dovolenka nám platila vždy od 07.00 do 07.00 a bylo lepší, nenechat se v této době nachytat na ulici. V Berlíně se v každou denní dobu potloukala spousta vojenských policajtů. Bydleli jsme v domě rodičů

Gerharda Rusche, v bytě na Weddingu. Jeho obyvatelé se kvůli náletům přestěhovali do Oranienburgu, a tak jsme směli v bytě přespávat. My, to byl Heinz Brünje z Wesermünde, Erwin Sigle ze Stuttgartu, Gerhard Rusch z Berlína a já z Meklenburska. Přes den jsme vždy dřepěli v bytě rodiny Ruschových.

Ale každou neděli musel jet jeden z nás do Stahnsdorfu, aby se podíval, jestli kasárna ještě stojí a nezbořilo je bombardování, neboť potom bychom museli něco podniknout, abychom nezůstali trčet v Berlíně bez potravinových lístků a žoldu.

Tak jsem se jednu neděli vrátil z kasáren a v kuchyni stála jakási mladá dívka a bavila se s paní Ruschovou. Seznámil jsem se s ní a hned jsem šel dál do obývacího pokoje. Tam mě přivítal Gerhard slovy: „To ale čumíš, co?“ Jen pomalu, hodně pomalu mi došlo, že ta dívka přišla z Oranienburgu k rodině Ruschových kvůli mně.

V Tunisku jsem se v dílně ve Sfaxu seznámil s jedním chlápkem z 3. průzkumného praporu a on mi dal adresu své sestřenice v Oranienburgu. Vyměnili jsme si pár dopisů polní poštou a teď jsem se tomu odesílateli z rodiny Ruschových ozval. Byla to čirá náhoda, že obyvatelé bytu, ve kterém jsme tábořili, byli s mou pisatelkou dopisů spřízněni, a tak se stalo, že jsem se s touhle jinak neznámou dívkou nenadále setkal v kuchyni u paní Ruschové.

Ale než mi to všechno došlo a poznal jsem souvislosti, dost dlouho to trvalo. Proboha, ta natvrdlost mi pak byla hodně trapná. Musel jsem se ovšem své pisatelce dopisů nějak věnovat a vzal jsem ji příměstskou dráhou zpátky do Oranienburgu. Ve vlaku vzbuzovalo mou pozornost mnoho mladých esesmanů, kteří chtěli jet do Berlína. Se svou dovolenkou jsem vlastně nesměl do Oranienburgu vůbec jet, protože platila jen pro Velký Berlín. Toho jsem si všiml až později, když jsem si tu dovolenku pořádně prohlédl.

Domluvili jsme si schůzku na příští neděli dopoledne na oranienburském nádraží, a teď se loudala se mnou k domu svých rodičů. To jsem ale zjistil, až když jsme stáli před brankou na zahradu, a teď už jsem nemohl couvnout. Musel jsem jít s ní dovnitř a dostal jsem pozvání k obědu. Odpoledne jsme si všichni vyšli na procházku po Oranienburgu. Při tom jsme přišli na ulici, která vedla kolem koncentračního tábora. Na jedné straně ulice stály domy a na druhé byl plot se strážními věžemi, na nichž

stály hlídky SS. Její otec mi vyprávěl, že by zajatí Sověti uprchli a v těch domech by znásilnili ženy a dokonce i těhotné. Potom by se nechali slabošsky chytit, aby byli přísněji potrestáni. V táboře teď v neděli zněla hodně hlasitá hudba a plotem jsem viděl baráky a několik zajatců peroucích si prádlo. Přišli jsme k táborové bráně, z níž právě vyváděli skupinu vězňů ve vězeňských mundůrech. Hlídal je jeden civilista s dlouhou holí, která byla skoro delší než on. Zpoza plotu nebylo vidět, co hrozného se v táboře dělo a dověděl jsem se o tom až po válce.

V naší chlapské čtyřce a především v mém věku jsme o vztah s ženou a o kontakt s její rodinou nijak nestáli a moje náklonnost k té dívce z Oranienburgu se proto vyřešila tak nějak sama od sebe. Nepřesvědčily mě ani tou mladou dámou pečené koláče, které nám všem zvláště chutnaly.

Jeden den jedeme příměstskou dráhou a stojíme u vstupu do vagónu, když se otvírají dveře a před námi stojí nadporučík Kettler. Překvapeně a potěšeně zdravíme svého starého velitele roty z Afriky, s jehož přítomností v Berlíně jsme ani trochu nepočítali. Po všeobecném zdravení a otázkách, jak se nám vede, chceme především od něj vědět, jak se naší rotě vedlo v posledních dnech smrtelného boje Německého Afrikakorpsu. Bohužel po několika stanicích zase vystoupil. Při vystupování nám jen krátce řekl, že se z toho dostal útočným člunem.

V kroužku dál živě diskutujeme: „Kluci, pamatujete si ještě, jak měl Starej rezolutní proslov k rotě ráno na Nový rok 1943?“ – „Dostaneme nové lepší zbraně, už dorazily tanky Tiger, jsou prakticky nezranitelné a s jejich kanóny ráže 88 mm budeme mít převahu nad všemi britskými a americkými tanky! V Africe porazíme nepřítele na všech frontách a jednoho dne budeme opět stát před Káhirou a Suezským průplavem – vítězně a s důvěrou v naše vedení a nové zbraně.“ To bylo před půl rokem a teď se Starej objeví v berlínské příměstské dráze.

Všichni tři moji kamarádi jsou ročník 1921, takže jsou o tři roky starší než já. Když jsme přišli do nějaké hospody, především o víkendu, chodili jsme ve svých nápadných uniformách všichni stejným krokem jeden za druhým na záchod a stejně jsme se zase vraceli ke svému stolu. Byli jsme teď posledními příslušníky Německého Afrikakorpsu v Berlíně. Každopádně jsme to tak cítili a užívali si, když se za námi dámy pobaveně ohlížely. Občas jsme chodili také do hospody s telefony na stolech. Nejvíc hovorů zde přicházelo vždy Heinzovi, protože to byl nordický typ s blond vlasy. Po mém

ročníku tam nebyla taková poptávka, neboť jsem vypadal hodně mladě a dámy v lokále byly většinou o něco starší. Ale jinak toho pro nás v Berlíně moc nebylo, protože se nekonaly žádné taneční zábavy, ale o to víc bylo leteckých poplachů. Když se nám v nějaké hospodě zalíbilo a po nějaké době jsme tam zase přišli, byla tam místo hospody už jen hromada trosek.

Jeden den poslali po náletu toho nejmladšího opět do kasáren, aby zjistil, jestli stále ještě stojí. Na kasárna jsme se dívali vždy zvenku a člověk mohl všechno pěkně přehlédnout. Ovšem dnes jsem chtěl znovu nasát trochu kasárenského vzduchu a se svou propustkou z kasáren jsem šel kolem strážného dovnitř. Současně jsem chtěl zjistit, jestli je ten nádherný plavecký bazén se skokanskou věží napuštěný, neboť ve vodě jsem měl jako plavecký záchranář nad svými kamarády navrch. Na zpáteční cestě jsem za jedním rohem kousek od brány narazil na nějakého pána s dvěma proužky na rukávech a hned musím vystřihnout vzorný pozor. „Kampak jdete?“

„Jsem uvolněn z kasáren, pane praporčíku!“

„To se ruší. Ihned se hlaste v kanceláři stálé roty!“ Z blůzy uniformy vytáhl průserářský deníček, musel jsem mu ukázat svůj doklad o uvolnění z kasáren a on si do deníčku zapsal mé jméno. To je v prdeli, teď už nemohu zmizet za rohem, protože si zapsal moje jméno. Nevázaný život v Berlíně skončil, protože se musím druhý den v osm hodin ráno hlásit v kanceláři.

Ovšem poněkud zlomený a rozmrzelý jsem se ještě setkal se svými kamarády ve Weddingu a sdělil jsem jim, že mě v kasárnách načapal jeden vojenský blbec. Ale moje deprimující zpráva je nijak nenaštvala a mysleli si, že by se měli nahlásit se mnou, a že to poflakování skončilo. Skutečně jsme měli mezi sebou problémy, protože stálá dovolená a nicnedělání se také nedají dlouho vydržet a ty malé třenice nepřestávaly.

V kanceláři nás vyslechli, museli jsme odevzdat své tropické uniformy a místo nich jsme dostali zase černé tankistické. V kasárnách jsem potkal hodně kluků z afrických praporů, které k nám převeleli z rekonvalescenčních rot v Kleinmachnowě. Jednou sestavili malou skupinu „starých Afrikánů“ pod vedením jednoho nadporučíka z bývalého 33. praporu obrněného průzkumu na rekonvalescenční dovolenou ve Fontainebleau. Už jsme všichni seděli radostně vzrušení ve vlaku do Paříže, když najednou přiběhla spojka a všechny z 580. praporu obrněného průzkumu odvolala zpět do kasáren. Byli jsme úplně zblblí a zase jsme z

vlaku vystoupili. Později jsem byl v divizi Panzerlehr s muži, kteří v Paříži byli a stále se nad Fontainebleau rozplývali.

Asi po čtrnácti dnech nás zařadili do pochodové roty, a ta měla jít do Sovětského svazu, neboť to tam v té době všude hořelo. Stáli jsme v kanceláři pochodové roty a najednou přichází spojka a vyvolává mé jméno. Měl jsem ihned přijít k veliteli stálé roty! Kapitán měl před sebou moje dokumenty a oznámil mi, že si mě vybral jako pomocného instruktora výcviku, a jestli s tím souhlasím. Postavený před rozhodnutí jít do Sovětského svazu nebo stát se pomocným instruktorem jsem se rychle rozhodl pro to druhé. Ještě jsem se rychle rozloučil se svými kamarády, kteří teď táhli do Ruska. (Žádného z nich jsem už neviděl. Později jsem se dověděl od rodičů Gerharda Rusche, že v roce 1944 padl v ardenské ofenzívě.)

Jsem instruktorem výcviku branců

Stal jsem se tedy instruktorem výcviku branců a cvičil jsem je na těžkém osmikolovém obrněném průzkumném vozidle 7,5 KwK, Sd.Kfz 233 firmy Bussing-NAG. Na závěr výcviku jsme s ním jeli do Zielenzigu (nyní Sulecin v Polsku) k ostrým cvičným střelbám z KwK ráže 75 mm na vojenském cvičišti „Wandern“. Obrněné průzkumné vozidlo se naložilo na potsdamském nákladovém nádraží a s řidičem jsme jeli tři dny běžným nákladním vlakem do Zielenzigu. Stříleli jsme tříštivé granáty o hmotnosti 5,74 kg. Protipancéřovými granáty HI/C ráže 75 mm bylo možné prorazit pancéřovou desku o tloušťce až 75 mm. Do vozidla o hmotnosti 8,7 tun se dalo uložit 32 nábojů do kanónu. K výzbroji patřil kromě toho kulomet 42 ráže 7,92 mm. Obrnění průzkumníci se tak mohli bránit i proti silně pancéřovanému protivníkovi.

První nasazení s tímto vozidlem se uskutečnilo v mé rotě v roce 1943 v Tunisku. Ostré střelby proběhly bez komplikací a instruktoři mohli o víkendech jezdit na nedělní dovolené.

V pátek odpoledne 23. července 1943 se mě náš vedoucí výcviku zeptal: „Co je s vámi Henningu, vy nechcete jet na dovolenou?“

„Rád bych jel, pane poručíku, ale musel bych jet až do Meklenburska!“

„To přece nevadí, pro mne je důležité, abyste byl v pondělí zase zde ve službě!“

„Dobře, pane poručíku, zjistím si, jak mi na sebe navazují vlaky a jestli se dostanu tam a zpátky včas!“

Dostal jsem dovolenku a po prohlídce jízdních řádů jsem jel vlakem z Zielenzigu do Frankfurtu nad Odrou a odtamtud frontovým dovolenkovým vlakem do Berlína. V sobotu odpoledne jsem pokračoval z nádraží Lehrter směrem Schwerin. Pohodlně jsem seděl v kupé mezi dovolenkáři z fronty, když dveře odsunula průvodčí a zeptala se: „Je zde nějaký nedělní dovolenkář?“ Všichni zavrtěli hlavami a průvodčí procházela vlakem dál. Zpozorněl jsem, poté jsem se trochu pečlivěji podíval na svou dovolenku a našel jsem na ní drobným písmem vytištěno – platí jen do vzdálenosti sto kilometrů. „Do prdele,“ řekl jsem vojákům v kupé, „právě vidím na své víkendové dovolence, že smím jet jen na krátké trasy.“ V kupé se hned rozproudila diskuze, odkud a kam jedu. „No, tak se nesmíš nechat chytit nádražní hlídkou,“ debatují všichni jeden přes druhého. Musím přiznat, že mi běhal mráz po zádech. Po nějaké době se do kupé vrátil jeden z vojáků a řekl mi: „V zadních vagónech kontroluje hlídka všechny vojáky!“ Mama mia, teď to bude trestný čin, a řekl jsem vojákům: „Držte mi místo, vypařím se na chodbičku!“ Na chodbičce jsem tu hlídku uviděl. Byli to tři muži s přilbami a štítkem na hrudi, kteří už jen svým zjevem naháněli strach. Ve dveřích kupé stál kapitán a kontroloval dokumenty a oba své pomocníky, a nadrotmistr nenechal bez kontroly chodbičkou nikoho projít. Přes spoustu zavazadel vojáků a civilistů jsem se stále otáčel na hlídku několik metrů v chodbičce za mnou.

Pak vlak neplánovaně zastavil na jakémsi malém nádraží, kde jsem poslechl svůj vnitřní hlas, vystoupil jsem a úplně pomalu a nenápadně jsem šel kolem vlaku a vzadu jsem do něj zase nastoupil. Přišel jsem do svého kupé a vojáci na mne volali: „Pojď dovnitř, tady je už všechno zkontrolované!“

Kolem poledne přijíždím do své domovské obce a v neděli odpoledne musím jet zase zpátky, abych byl v pondělí v Zielenzigu opět ve službě. V neděli kolem poledne mi matka říká: „Pojď ven na dvůr, máme úplné zatmění slunce.“ Je bezoblačný den a slunce je najednou jen světlý kotouč. Naše slepice si myslí, že je už večer a zaujímají svá místa v kurníku. Ovšem zatmění nekončí a postupně zjišťujeme, že slunce zakrývá kouř a stále ho přibývá. Možná hoří ve městě nebo v okolí nějaký dům. Ovšem nemůžeme